

Til
Arbeidsgruppen

Dato
28. juli 2006

Referanse
Notat.datakv.

Fra
Harald Hammer

Kopi

Datakvalitet DSF

Registerinnholdet er basert på meldinger fra de meldepliktige (borgere/ offentlige myndigheter). Folkeregistermyndigheten selv produserer ingen egne meldinger.

Prinsippielt sett vil en vurdering av kvalitet på de enkelte opplysninger som registreres om en person bero på om meldingen er *riktig* registrert.

For brukne er imidlertid opplysningenes positiv troverdighet like viktig, dvs at opplysningene *rettslig sett er riktige*. Manglende positiv troverdighet vil skyldes enten uriktige eller manglende meldinger eller at folkeregistermyndigheten har vurdert saken galt rettslig/faktamessig. Til grunn for nedenstående vurdering er det de to førstenevnte momenter som vil være avgjørende. Gal vurdering fra folkeregistermyndigheten er også interessant, men vil i den store sammenheng være marginal.

Flyttinger

Registrerte opplysninger her er basert på de meldinger registermyndigheten mottar. Systemet er basert på deklarasjonsprinsippet. Helt siden loven av 1905 er det forutsatt dette prinsipp skal gjelde og at registermyndigheten skal legge borgers påstand til grunn med mindre det foreligger indikasjoner på meldingen er uriktig, jfr. folkeregisterloven § 11 annet ledd. Folkeregistermyndigheten er ikke innrette på etterforskning og avdekking av kriminelle forhold. Å ”spore” opp personer som unndrar seg meldeplikten er en politimessig oppgave, jfr lovens § 11 tredje ledd. Å gi uriktige meldinger eller å la være er straffbart etter straffeloven § 339 nr. 1 og folkeregisterloven § 16. Likevel er det i de senere år utviklet en del metoder (kontrollpunkter) for å avdekke så vel uriktige som manglende meldinger.

Status

Gal registrering av meldinger

Det er et krav om at max 0,5% av meldingen skal være feilregistrert. Normalt vil slike feil i løpet av ett år oppdages av borgeren ved at feil adresse fremkommer på kvittering for meldt flytting, skattekort, selvangivelse og skatteavregningen.

Konklusjon: Meget bra.

Manglende/uriktige registreringer

Her er det ikke mulig å gi et klart bilde, som ved all lovovertrødelse vil det vøre mørketall. Borgeren kan av ulike årsaker, særlig for å oppnå fordeler eller undra seg forpliktelser ha en interesse av å foreta en straffbar handling.

Riktignok avdekkes en del mulige lovovertrødelse (ca. 25.000) hvert år, men som ved alt kontrollarbeid vil det endelige resultat avhenge av ressurser og bevisets stilling. For øvrig er bostedsregelen på flere områder basert på vurderinger av de fakta som foreligger i saken og det er da ikke alltid like enkelt å komme frem til hva som er en korrekt registrering. Av de saker som avdekkes er det ca 13.000 som resulterer med med et for borgeren negativt vedtak.

Konklusjon: Usikker, SSB antar ca 3 % feil i forhold til folketallet.

Fødsel

Melding er basert på jordmor/leges melding. Når disse ikke er tilstede ved fødsel, er det mor som har meldeplikt. For sykehusmeldinger er folkeregisteret således avhengig av kvaliteten på de meldinger sykehuset gir. Denne er stort sett meget god, feil kjønn/gal fødselsdato/gal registrering forekommer i antatt 1-2 meldinger pr dag. Disse oppdages normalt meget raskt av foreldrene eller innen utgangen av fødselsåret i forbindelse med årskontrollen mot Medisinsk fødselsregister.

Meldinger fra mor blir kontrollert mot senere medisinsk undersøkelse ved sykehuset, evt. ved DNA-test. Et margnalt problem er at mor kan operere med falsk identitet.

Konklusjon: Meget god.

Foreldre/barn

Dette baseres på fødselsmelding og for faren evt. farskapskjenneelse/-forelegg eller dom.

For barn født utenom ekteskap før 1968 og foreldrene senere ikke er blitt gift, er normalt far ikke registrert, hvilket skyldes at bidragsmyndighetenes meldeplikt til folkeregisteret først ble etablert 1. januar 1968 (lov nr. 1 av 16. juni 1967 om endringer i melding av fødsler). For personer født før 1950 er det mange som står uten opplysninger om foreldre, dette skyldes dårlig kvalitet i datidens registreringer. Fra tiden før 1970 forekommer og, men i liten grad, gal registrering av far ved at stefar er blitt registrert som far, ofte for å dekke over de reelle forhold i forbindelse med ekteskapsinngåelse.

Konklusjon: Meget bra etter 1967. Registeret har her positiv troverdighet i forbindelse med fødselsattestutstedelse.

Sivilstand

Her må det sondres mellom sivilstandsetableringer i Norge og utenfor Norge.

Utenfor Norge

For personer som innvandrere er sivilstandsregistrering basert på deklarasjon. Opplysningen som gis kontrolleres ikke. Av ressursmessige årsaker kreves det heller ikke dokumentasjon. Det er tilstrekkelig (fra 2004) at ektefelle oppgis.

For personer bosatt i Norge og som gifter seg hos utenlandsk myndighet er man avhengig av borgers deklarasjon. Det er bare fra få land (Frankrike, Italia, Tyrkia, Kypros, Hellas, Tunis, Thailand og Egypt) slike meldinger mottas via utenriksstasjonene.

I Norge

Registrering her er basert på meldingen fra vigsler og fylkesmannen når det gjelder separasjon/skilsmiss. Kvaliteten på separasjon/ skilsmisser er meget bra fra fylkesmannen. For vigsler er problemet at det kan ta inntil 30 dager fra vigsel fant sted til meldingen mottas. Et annet problem, men sannsynligvis marginalt er manglende meldinger. Her har man ikke den etterfølgende kontroll som ved fødsler. Rettslig sett er imidlertid ikke en vigsel gyldig før folkeregistermyndigheten har mottatt melding fra vigsler og den er kontrollert mot prøvingsattest, jfr. ekteskapsloven § 16.

Konklusjon: Meget bra, positiv troverdighet.

Statsborgerskap

For de som fødes i Norge er registrering i utgangspunktet basert på slektskap, jfr. statsborgerlovens §§ 1 og 2. For innvandrere er det pass som forevises ved innvandring som er avgjørende. For nye norske borgere registreres statsborgerskap på grunnlag av melding fra Utlendingsdirektoratet.

For utvandrede norske borgere er situasjonen uoversiktlig. Problemet her er statsborgerskapsendringer under utenlandsoppholdet. Med unntak av Danmark og Sverige, er det ikke noen fast rutine på å motta meldinger fra land om personer som innvilges statsborgerskap i annet land etter søknad og dermed skal tape sitt norske borgerskap etter statsborgerloven § 7 nr. 1. Opplysninger her derfor basert på at borgeren selv gir beskjed om det til norsk utenriksstasjon ved at norsk pass innleveres.

Konklusjon: For bosatte meget bra. For utvandrede er situasjonen uklar slik at det her ikke kan gis noen kvalitetsgaranti.

Dødsfall

I vurderingen her må det skilles mellom dødsfall som skjer i Norge, dødsfall i utlandet på norske borgere og dødsfall i utlandet på ikke- norske borgere.

- **Dødsfall i Norge**

Dette er basert på meldinger fra lensmann/skifterett som igjen er basert på melding fra pårørende og lege. Manglende meldinger avdekkes ved kontroll mot dødsårsaksregisteret. Problemet er at det kan ta opptil 30 dager før melding blir registrert. Dette skyldes normalt at pårørende og eller lege er sen(e) med å melde dødsfall til lensmann/skifterett.

- **Norske borgere som dør i utlandet**

Registeringer her er basert på meldinger fra utenriksstasjonene. Kvaliteten her vil bero på hvor godt meldingssystemet er fra dødslandets myndighet til vedkommende utenriksstasjon. For de fleste land antas dette å fungere bra da det er sjelden slike dødsmeldinger etterlyses. Et problem er når vedkommende som dør også er borger av den stat han dør i.

- **Ikke norske borgere som dør i utlandet**

Her finnes ingen meldingsrutiner. Meldinger her er basert på familiens deklarasjon. For at dødsattesten kan registreres må den være legalisert, eventuelt påført Apostille (Haagkonvensjon av 1961). For visse land kreves det også verifisering. Det er imidlertid visse land attester uansett ikke blir godtatt, grunnet at attester fra disse land har liten eller ingen troverdighet. Denne manglende dødsfallsregistrering løses ved at folkeregistermyndighet har hjemmel til å registrere utenlandske borgere som utvandret når det kan sannsynliggjøres at de ikke har hatt kjent opphold i Norge de siste to år.

Konklusjon:

Dødsfall i Norge – meget god.

Dødsfall i utlandet for norske borgere – god.

Dødsfall i utlandet for ikke-norske borgere – tvil om kvalitet.

Foreldreansvar

Registrering her er basert på melding som far avgir alene eller sammen med mor.

Foreldreansvaret er ikke gyldig før det er registrert i folkeregisteret, jfr. barneloven § 39.

Konklusjon:

Meget god, positiv troverdighet.

Navn

En persons offisielle navn er det som er registrert i folkeregisteret, jfr. navneloven § 11. Etter straffeloven § 337 er det straffbart å bruke et navn i strid

med navneloven. For personer født etter 1982 skal navnet være rett (folkeregisteret overtok som navnemyndighet 1.1.1983.). Når det gjelder feilregistreringer på den bosatte befolkning, er denne proporsjonal med alder. Med unntak av navn som må forkortes (mer enn 25 posisjoner) skal imidlertid feil bli oppdaget av borgeren ved at navnet vises på skattekort, selvangivelse og skatteavregning.

For utvandrede norske statsborgere får man ingen melding om navneendring. Her vil navneendringer først bli registrert ved passfornyelse.

Kvalitet:

Fødte etter 1982 meget god. For de øvrige er kvaliteten god for bosatte (dog omvendt proporsjonalt med alder), men mer tvilsom for utvandrede.